

Asia C-61/98

De Haan Beheer BV

vastaan

Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen te Rotterdam

(Tariefcommissien esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Tullit — Ulkoinen passitus — Petos — Tullivelan syntyminen ja periminen

Julkisasiamies F. G. Jacobsin ratkaisuehdotus 11.3.1999 I-5006

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 7.9.1999 I-5029

Tuomion tiivistelmä

1. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Ajallinen soveltamisala — Menettelysääntöjen soveltaminen niiden voimaantulohetkellä vireillä oleviin asioihin*
2. *Tavaroiden vapaa liikkuvuus — Yhteisön passitus — Yhteisön ulkoinen passitusmenettely — Rikkomukset tai säännönvastaisuudet — Tullivelan syntyminen — Velvollisuus ilmoittaa maksuvelvolliselle petosta koskevasta vaarasta — Velvollisuutta ei ole — Maksuvelvollisen virheestä riippumatta syntyvä tullivelka*
(Neuvoston asetuksen N:o 2726/90 11 artiklan 1 kohdan c alakohhta)

3. Euroopan yhteisöjen omat varat — Tuonti- tai vientitullien kantaminen jälkitullauksin — Jälkitullaukselle säädetty määräaika
(Neuvoston asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohta ja neuvoston asetuksen N:o 1854/89 3 ja 5 artikla ja 6 artiklan 1 kohta)
4. Euroopan yhteisöjen omat varat — Tuonti- ja vientitullien kantaminen jälkitullauksin — Asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa luetellut tullien kantamatta jättämistä koskevat edellytykset — Toimivaltaisten viranomaisten erehdyksen käsite — Se, että vilpittömässä mielessä olevalle maksuvelvolliselle jätetään tarkoituksella ilmoittamatta petoksen mahdollisuudesta, ei kuulu käsitteen alaan
(Neuvoston asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohta)
5. Euroopan yhteisöjen omat varat — Tuonti- tai vientitullien palauttaminen tai peruuttaminen — Asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohta — Erityistilanteen käsite — Tulliviranomaisten ja komission suorittama arviointi — Kansalliset viranomaiset ovat tutkimuksensa yhteydessä sallineet tarkoituksella rikkomusten ja säännönvastaisuuksien tapahtumisen ja aiheuttaneet siten vilpittömässä mielessä olevan maksuvelvollisen vastattavaksi tulevan tullivelan syntymisen — Maksuvelvollinen, joka on asetettu erityistilanteeseen suhteessa muihin taloudellisiin toimijoihin
(Neuvoston asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohta; komission asetuksen N:o 3799/86 4 artikla ja komission asetuksen N:o 2454/93 905—909 artikla)

1. Menettelysäännösten katsotaan yleensä soveltuvan kaikkiin niiden voimaantulohetkellä vireillä oleviin asioihin, toisin kuin aineellisten säännösten, joiden ei tavallisesti tulkita koskevan ennen niiden voimaantuloa syntyneitä tilanteita.
2. Yhteisön oikeudessa ei aseteta tulliviranomaisille, joille on ilmoitettu yhteisön passitusmenettelyssä tapahtuvan petoksen mahdollisuudesta, mitään velvollisuutta varoittaa passituksesta vastaavaa siitä, että tämä saattaa kyseisen petoksen takia joutua tullien osalta maksamisvelvolliseksi, vaikka asianomainen olisi toiminut vilpittömässä mielessä.

Yhteisön passituksesta annetun asetuksen N:o 2726/90 11 artiklan

1 kohdan c alakohdassa nimittäin säädetään, että passituksesta vastaavan on maksettava tullit ja muut maksut, joita voidaan mahdollisesti kantaa ”yhteisön passituksen yhteydessä tapahtuneen rikkomuksen tai säännönvastaisuuden perusteella”, ilman, että tullivelan syntymiseksi edellytettäisiin sitä, että osoitettaisiin, että hän olisi tehnyt virheen tai että tulliviranomaisille olisi asetettu mitään velvollisuutta ilmoittaa passituksesta vastaavalle rikkomuksen tai säännönvastaisuuden toteamiseen johtaneen tutkimuksen kulusta.

3. Tulliviranomainen ei menetä oikeuttaan tasotusmaksun kantamiseen jälkitullauksin silloin, kun se ei kantamisen yhteydessä ole noudattanut tullivelkaan perustuvien tuonti- tai vientitullien määrien kirjaamisesta tileihin ja

niiden maksamisen edellytyksistä annetun asetuksen N:o 1854/89 3 ja 5 artiklassa ja 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjä määräaikoja, mikäli jälkitullaus suoritetaan asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdassa säädettyssä määräajassa.

4. Tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin annetun asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisten viranomaisten erehdyksenä ei voida pitää sitä, että tulliviranomaiset ovat sellaisen tutkimuksen edun nimissä, jonka tarkoituksena on toteutetun tai valmisteltavan petoksen tekijöiden tai osallisten tunnistaminen ja kiinnisaaminen, tarkoituksella jättäneet ilmoittamatta passituksesta vastaavalle sellaisen petoksen mahdollisuudesta, johon passituksesta vastaava ei ole osallinen.
5. Tuonti- ja vientitullien palautuksesta tai peruutuksesta annetun asetuksen N:o 1430/79, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna asetuksella N:o 3069/86, 13 artiklan 1 kohdassa säädetään, että tuontitullien palautus tai peruutus riippuu kahden samanlaisen edellytyksen täyttymisestä, eli erityistilanteen olemassaolosta sekä taloudellisen toimijan vilpillisen menettelyn tai ilmeisen laiminlyönnin puuttumisesta. Tältä osin asetuksen N:o 3799/86 4 artiklassa oleva luettelo asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista erityistilan-

teista ei ole tyhjentävä. Tulliviranomaisille kuuluu näin ollen tapauskohtaisesti sen arvioiminen, onko tilanne, jota ei mainita kyseisessä luettelossa, kuitenkin sovellettavassa yhteisön lainsäädännössä tarkoitettu erityistilanne.

Silloin kun tulliviranomainen ei voi itse tehdä tullien peruuttamista koskevaa päätöstä, jäsenvaltion, johon mainittu viranomainen kuuluu, on lähetettävä tapaus komissiolle ratkaistavaksi asetuksen N:o 2454/93 906—909 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Tältä osin 905 artikla, jonka nojalla tulliviranomainen kehottaa komissiota toteamaan sille lähetettyjen tietojen perusteella, onko olemassa erityistilanne, jolla tullien peruuttaminen voidaan perustella, on yleinen kohtuullistamislausake, jonka tarkoituksena on kattaa sellainen erityistilanne, jossa tavaranhaltija on suhteessa muihin samaa toimintaa harjoittaviin toimijoihin. Silloin kun maksamisvelvollinen ei ole syyllistynyt mihinkään vilpilliseen menettelyyn tai ilmeiseen laiminlyöntiin ja kun maksamisvelvolliselle ei ole ilmoitettu tutkimuksen kulusta, kansallisten viranomaisten suorittaman tutkimuksen tarpeet voivat tältä osin muodostaa asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua erityistilanteen, jos se, että kansalliset viranomaiset ovat tutkimuksen edun nimissä sallineet tarkoituksella rikkomusten ja säännönvastaisuuksien tapahtumisen ja aiheuttaneet siten passituksesta vastaavan vastattavaksi tulevan tullivelan syntymisen, asettaa passituksesta vastaavan erityistilanteeseen suhteessa muihin samaa toimintaa harjoittaviin toimijoihin.